

Hukuki Açıdan Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması

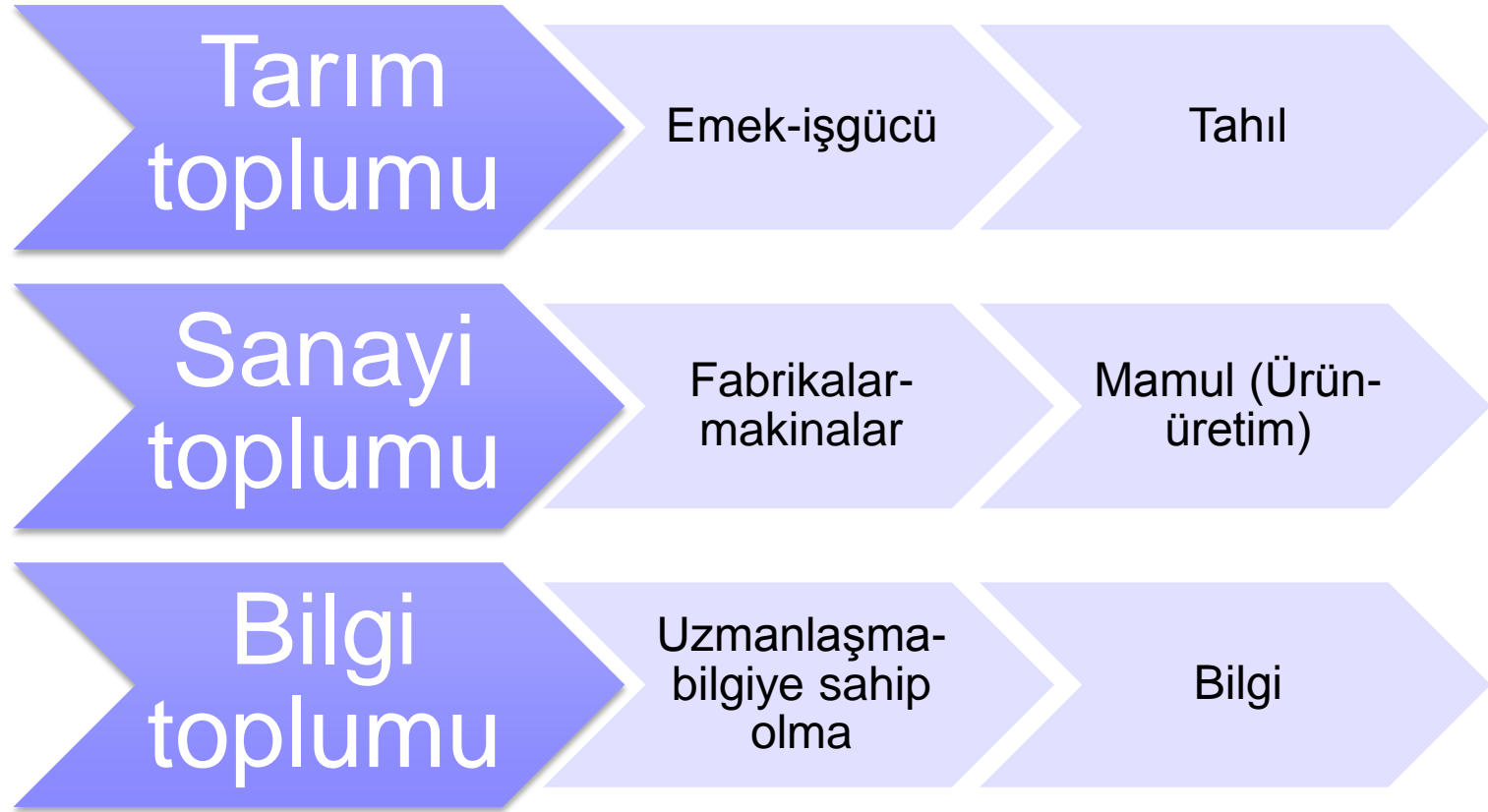
Prof. Dr. TEKİN MEMİŞ
İstanbul Şehir Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

CAMDAN İNSAN ÇAĞINDA HUKUK

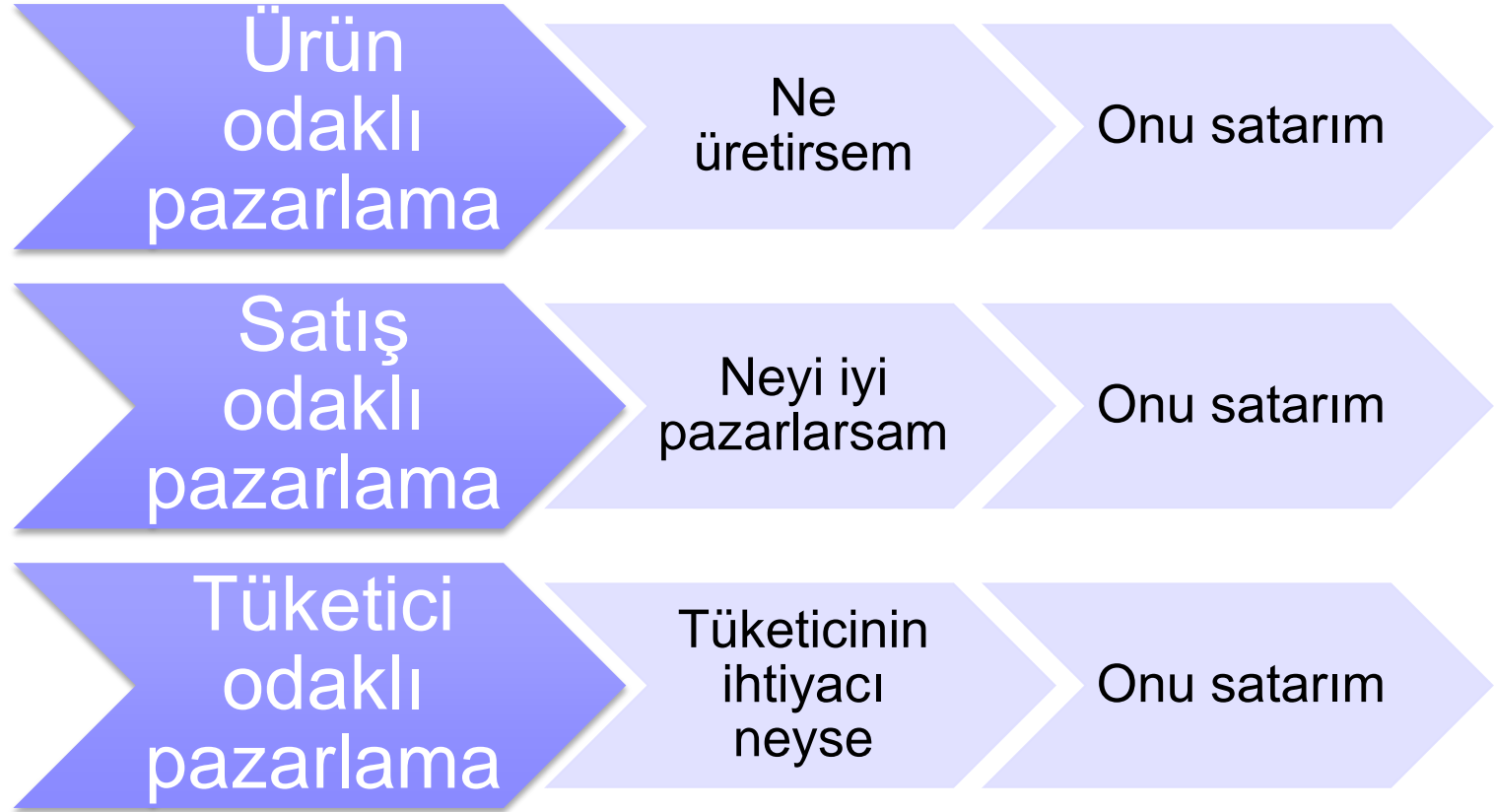

Bir taraftan devlet...
Diğer taraftan şirketler
Sonuç=> Camdan insanlar

Toplumun ve ticari hayatın deęiřimi

Üretimin pazarlanması

TEMEL SORU VE CEVAP

Tüketicinin
ihtiyacı nedir?
Kimdir bu
tüketici?

Tüketicini tanı-
ona göre üret/ya
da pazarla

DEĞİŞİMLER VE SONUÇLARI

Yeni ticaretin sermayesi olarak veri

- Yeni dönemin sermayesi, elbette bilgidir, ancak bilgi yanında verilerdir.
- Veriler, işlenebildiği için, kolay analiz edilebildiği için ve kolay tasnif edilebildiği için pazarlamanın gözde değeridir.
- Pazarlama şirketleri ile bizlere ücretsiz sunulan hizmetlerin temel sermayesidir.

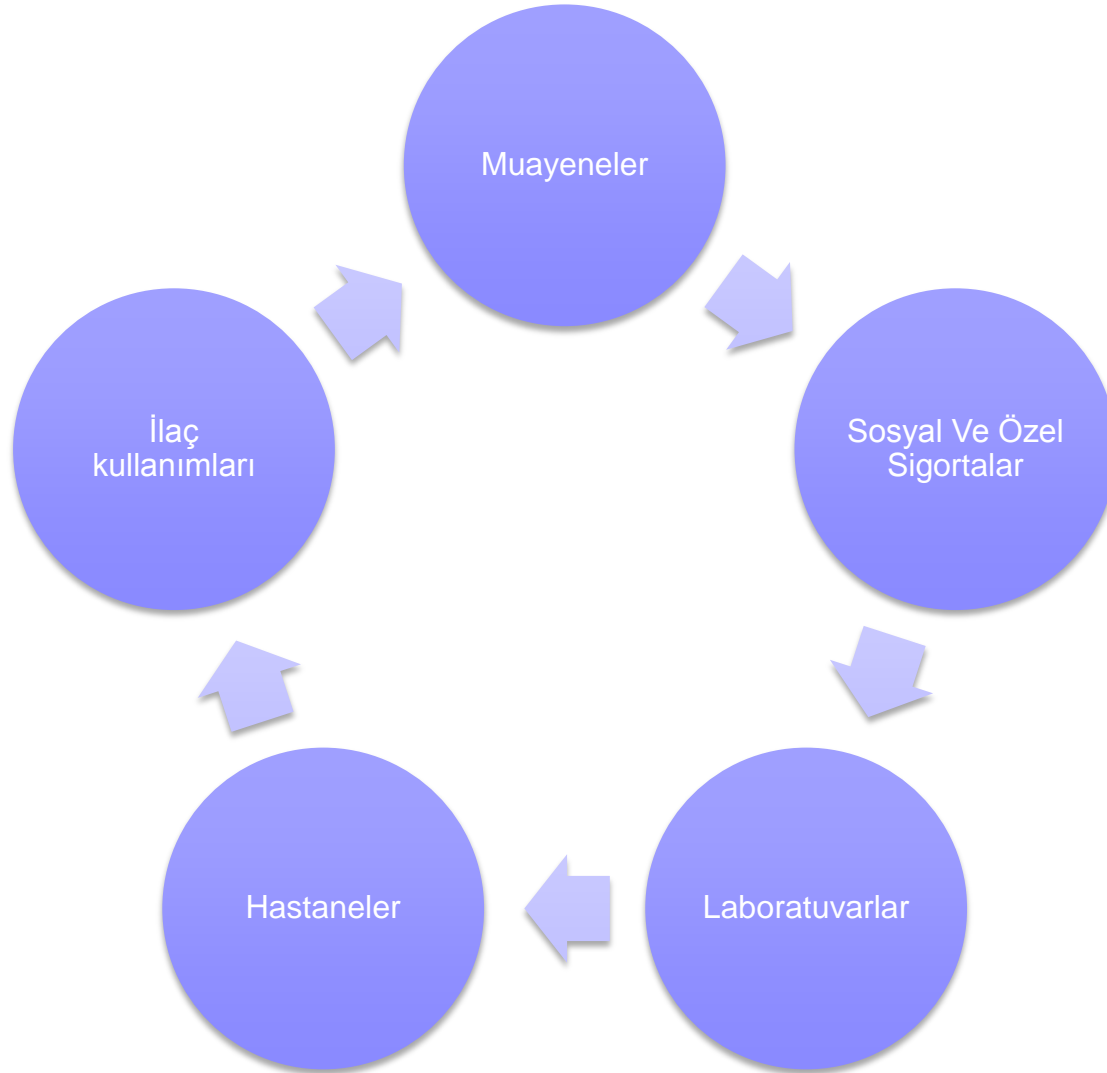
DEĞİŞEN KAVRAMLAR

Üretici
(producer)

Tüketici
(Consumer)

Üreten tüketici
(prosumer)

Sağlık Verilerinin Toplanması

Veriler, şirket sermayesi olabilir mi?

- Öncelikle kapitalist sistemde her şeyin bir değerinin olduğu ve değer biçildiği unutulmamalıdır.
- Eğer yüksek ya da düşük bir değer biçmek mümkün olursa, kişiler, inançlar, eşyalaştırılabilir. Eşyayı yönetmek ise her zaman kolaydır, eşya için girilecek risk de bedel de bellidir; önceden ölçülebilir.
- CEVAP: Veriler de şirket sermayesi olabilir. Bunlar kişisel veri olsa bile!

VERİLER KİME AİTTİR?

- Verileri işleyen, herhangi bir şekilde toplayan (çerezlerle ya da havuç sistemleri ile) kimse midir?
- Yoksa kişisel verilerin sahibi olan kişi midir?
- Sermayeyi savunanlar, sahipliği, kişisel verileri veri tabanı olarak bir araya getiren kimselere verir.
- Buna karşın kişisel verilerin korunmasını esas alan görüş ise sahipliği kişilere verir.

Kişi onayı her veride verinin kullanımını haklı kılar mı?

- Verileri kendi içinde bir tasnife tabi tutmamız gerekir. Nitekim Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı'nda verileri kendi içinde ikili bir ayrıma tabi tutmuştur:
 - 1- Kişisel veri
 - 2- Hassas kişisel veri
- Bir ilave daha yapmamız gerekir:
 - 3- Kişi dışında başkalarına da ait çok hassas kişisel veri

Bir örnek:

- Boyner grubu, 1998'de çıkartmış olduğu Advantage Card'ı 2002 yılında HSBC'ye 75 milyon dolara satılmıştır. Bu satış, Boyner'I Türkiye'deki krizin olumsuz etkilerinden çıkarmış ve sermaye artırımına gidilmiştir. 288 üye kuruluşu, 1.5 milyonu aşkın kart kullanıcısı ve 5 binin üzerinde satış noktasında kullanılabilen Advantage Card'la ilgili olarak Boyner Grubu, "Advantage Card'ın kriz döneminde bile küçülmediği ve Türkiye ölçeklerinin dışına çıktığını belirtmiştir.

Sermaye Kişisel Verilerden Oluşuyorsa

- 1- Bir değer elde tutulmaktadır.
- 2- Veriler, güvenliği sağlanması gereken bir sermayedir.
- 3- Veriler, statik bir sermaye değildir.
- 4- Sahibinin onayına bağlı olarak içeriği değişebilmektedir.
- 5- Sorumluluk gerektirir.

Hukukta

Veri

Elektronik
Ticaret
Kanunu

VERİ

Türk Ceza
Kanunu

Kişisel
Verilerin
Korunması
H.Kanun
Tasarısı

Sağlık
Mevzuatı

Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı

- Kişisel veri: Belirli veya kimliği belirlenebilir gerçek ve tüzel kişilere ilişkin bütün bilgileri, (m.3)
- MADDE 7- (1) Kişilerin ırk, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep veya diğer inançları, dernek, vakıf ve sendika üyeliği, sağlık ve özel yaşamları ve her türlü mahkûmiyetleri ile ilgili kişisel veriler işlenemez.

Türk Ceza Kanunu

- Kişisel verilerin kaydedilmesi
- [MADDE 135](#) - (1) Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye (**Değişik ibare: 6526 - 21.2.2014 / m.3**) “bir yıldan” üç yıla kadar hapis cezası verilir.
- (2) Kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırki kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimse, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

- Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme
- MADDE 136 - (1) Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, “iki yıldan” dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

- Nitelikli haller
- MADDE 137 - (1) Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların;
 - a) Kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetki kötüye kullanılmak suretiyle,
 - b) Belli bir meslek ve sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle,
- İşlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Elektronik Ticaret Kanunu

- **Kişisel verilerin korunması**
- **MADDE 10 – (1) Hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcı:**
 - a) Bu Kanun çerçevesinde yapmış olduğu işlemler nedeniyle elde ettiği kişisel verilerin saklanması ve güvenliğinden sorumludur.
 - b) Kişisel verileri ilgili kişinin onayı olmaksızın üçüncü kişilere iletmez ve başka amaçlarla kullanamaz.

Sağlık ve Sigorta Mevzuatı

- Sigortacılık Kanunu, m. 31/A
- Sağlık Bakanlığının Kuruluş Kanunu, m. 11
 - Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası, m. 78
- Alt düzenlemeler
- => Sonuç: Veriler, devlete karşı korunmamaktadır

İstenen ve toplanan veriler...

- Hamilelik testleri,
- Özürlülük durumu,
- Alkol-madde-sigara kullanımı,
- Gelir durumu,
- Ailesinde intihar girişimi,
- Cinsel partner bilgileri,
- Mahkumiyet/tutukluluk durumu
- 15-49 yaş arası kadınların, doğum, düşük türü ve sayıları,
- – Kadın sağlığı işlemleri,
- Kullanılan aile planlaması yöntemi,
- Gebelik tespiti sonuçları,
- Son adet tarihi,
- Babanın kan grubu,
- Gebe olduğu tespit edilmiş olsun ya da olmasın, doğum ya da düşükle sonuçlanan tüm gebelikler
- Ve daha pek çok bilgi

Verilerin Önemi-Sorumluluk

- Yeni dönemin yeni sermayesi kişisel veridir...
- Kişisel veriler, kişi ve kuruma güç sağlar.
- Ancak hukuki ve cezai sorumluluğu da beraberinde getirir.

TEŐEKKÜRLER

Prof. Dr. Tekin MEMİŞ